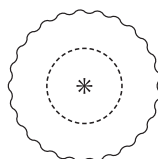

SOMNIS DE TRENS

Denis Johnson

Traducció d'Ariadna Pous

La Segona **Perifèria**

I

L'estiu del 1917, en Robert Grainier va prendre part en la temptativa de posar fi a la vida d'un jornal·ler xinès que havien enxampat —o almenys d'això l'acusaven— robant als magatzems de la companyia ferroviària Spokane International Railway, a la regió del Panhandle, al nord d'Idaho.

Tres homes dels ferrocarrils van immobilitzar el lladre i el van arrossegar un bon tros amunt, pel costat del riu, fins al pont a mig fer, que era quinze metres per sobre el Moyea. Una vertiginosa cantarella brollava com una torrentada de la boca del xinès, que es debatia i regirava com una mostela dins d'un sac i amb el braç que tenia lliure anava clavant fuetades a l'home que l'estirava pel coll. Quan aquell quartet li va passar pel costat, en Grainier, veient que amb prou

feines se'n sortien, es va oferir a donar-los un cop de mà i es va trobar aferrant un dels peus descalços del malfactor. L'home que tenia davant per davant, el senyor Sears, de l'administració de la Spokane International, feia més nosa que servei agafant el presoner per l'aixella i era l'únic de tots plegats, a banda d'aquell xinès inintel·ligible, que no callava ara que es disposaven a encarar la part més dura d'aquella tasca: «Nanos, estem ben cardats, no sé si arribarem dalt de la pujada!». Així que l'hem de carregar fins dalt de tot?, era el que en Grainier hauria volgut preguntar, però es va estimar més no malbaratar l'alè i guardar-se'l per a l'esforç que havia de fer. En Sears va deixar anar una riallada, amb la cara ben pàl·lida de l'esgotament i el calvari. Tots van caure sobre la terra polsegosa i es van aixecar, i van tornar a caure, amb el xinès tirant llamps i pestes incomprensibles i deixant-los a tots quatre ben espantats, fins al punt que fos quina fos la que en duïen de cap quan s'hi havien posat, ara l'home encara estava més dat i beneït. Res no faria el fet tret de llançar-lo des de dalt del pont.

Van arribar a l'altura d'on eren els altres, una colla de dotze homes que descansaven al sol recolzats sobre les eines, eixugant-se la suor i contemplant l'escena. En Grainier s'aferrava convulsivament al peu callós del xinès, preguntant-se què hi feia, allà, quan l'home que aguantava l'altre peu el va deixar anar, va cau-

re esbufegant a terra i va rebre un cop de peu a l'ull abans que en Grainier pogués entomar l'extremitat que s'agitava en l'aire. «Si només era per passar l'estona. Passar l'estona i prou», va dir l'home amb el cul a terra, i al seu còmplice en tot allò, li va etzibar, «Au, va, Jel Toomis, deixem-ho córrer». «Jo no el puc deixar anar», va dir el tal senyor Toomis, «soc jo qui el té agafat pel coll!», i va riure amb una ombra de desconcert travessant-li les faccions de la cara. «Doncs jo sí que el tinc!», va dir en Grainier, abraçant tots dos peus d'aquell xinès endimoniat encara amb més força. «El tinc ben agafat, en aquest malparit, soc el vostre home!».

La banda de botxins es va plantar al mig de l'últim tram, uns vint metres per sobre dels ràpids, i van fer mans i mànigues per llançar el xinès daltabaix. Però ell s'hi tornava aferrant-se'ls a braços i cames, somicant aquella xerrameca seva, fins que tot d'una es va deixar anar i amb una mà es va agafar a la biga de fusta que tenia just a sota. Es va desempallegar dels seus captors com si res, ara que ells justament miraven de desfer-se'n, i es va moure cap a un costat, penjant sobre la gorja i desplaçant-se per sobre el riu, ara una mà ara l'altra, resseguint l'esquelet del següent tram de pont. El company del senyor Toomis de seguida s'hi va acostar fent equilibris sobre una de les bigues, clavant cops de peu als dits de l'home. El xinès va anar

baixant biga per biga, com si fos un artista de circ, per tot aquell entramat en creu. Un parell de jornalers van celebrar la fugida, però n'hi havia d'altres que, tot i no saber del cert per què el perseguien, cridaven que algú parés els peus a aquell malànima. De la pistolera que duia al cinturó, el senyor Sears en va desenfundar un vell revòlver de pólvora amb quatre bales i les va disparar sense encertar-ne cap. El xinès ja s'havia esfumat.

•

Tornant a peu cap a casa després d'aquell incident, en Grainier va fer una marrada de dues milles per passar per la botiga de Meadow Creek, un poble al costat de les vies, i comprar un flascó de sarsaparrella de la casa Hood per a la seva dona, la Gladys, i la criatura que tenien, la Kate. Feia calor, ara que pujava el turó a través del bosc que duia a la cabana, i abans d'encarar l'última milla va fer parada per banyar-se al riu, al Moyea, en un lloc profund que quedava més amunt del poble.

Era dissabte al vespre, i com a preàmbul de la nit uns quants de la colla dels ferrocarrils de Meadow Creek s'havien aplegat en aquell gorg, es capbussaven sense treure's la roba i seien a les roques per eixugar-se abans no fugís l'últim raig de sol del canyó. Els homes

deixaven botes i sabates a un costat i se submergien de mica en mica fins a les espatlles, entre xiscles i esquitxos. Molts ja anaven fent glopets de whisky de les petaques mentre seien tremolant després de l'ablució. Aquí i allà sobresortia de l'aigua el braç d'algú, amb una mà aguantant el barret espellifat mentre es remullava el cap. En Grainier no hi va reconèixer ningú, i es va quedar tot sol i abstret sense apartar els ulls de les seves botes i el seu flascó de sarsaparrella.

Ara que tornava caminant a casa mentre es feia fosc, era com si en Grainier pogués veure el xinès gairebé a tot arreu. El xinès al camí. El xinès al bosc. El xinès caminant a poc a poc, amb braços i mans penjant com sogues. El xinès sortint del rierol grim pant com una aranya.

•

Va donar el flascó de Hood a la Gladys, que seia al llit al costat de l'estufa, alletant la criatura i amb una bona galipàndria. A ella no li hauria estat difícil agafar forces i posar-se a fer la bugada, tallar patates i fer peix per sopar, però tenien per costum deixar que descansés acompanyada d'un o dos flascons de tònica Hood, amb aquell gust dolcet, sempre que tenia mal de cap i el nas tapat, i així s'agafava unes vacances de les feines de casa. A la filleta d'en Grai-

nier també se la veia empiocada. Tenia els ulls una mica lleganyosos i els mocs li penjaven fent bombolletes al nas, mentre mamava i rufava al pit de la seva mare. La Kate tenia quatre mesos i ni un pèl al cap. No semblava que el reconegués. Aquella petita malaltia no li faria cap mal mentre no li anés cap al pit i comencés amb la tos.

Ara en Grainier s'estava dret al costat de la taula en aquella cabana d'una sola habitació, capficat. El xinès, n'estava convençut, els havia maleït de mala manera mentre l'arrossegaven, i podia passar qualsevol desgràcia. Tot i que se sentia atordit per tot l'enrenou d'aquella tarda, astorat de la violència, per com se l'havia endut com el vent s'endú una llavor, el jove Grainier encara pensava que tant de bo haguessin tirat pel dret i haguessin mort aquell xinès abans que els maleís a tots.

Es va asseure a la vora del llit.

—Gràcies, Bob —li va dir la seva dona.

—T'agrada aquesta sarsaparrella?

—Sí, Bob, i tant.

—Diries que la nostra Kate pot notar-ne el gust quan xuma de la teta?

—És clar que sí.

•

Moltes nits sentien el tren de la Spokane International anant cap al nord, quan passava per Meadow Creek dues milles més enllà, a la vall. Aquella nit el va despertar el xiulet en la distància, i es va adonar que estava tot sol al llit fet de palla.

La Gladys s'havia llevat amb la Kate, i seia al petit banc del costat dels fogons; escurava el puré de cereals fred de les vores del cassó i deixava que la criatura li xuclés les farinetes de la punta del dit.

—Quantes coses diries que sap, Gladys? Tantes com un cadell de gos, diries?

—Un cadell se'n pot sortir tot sol quan la gossa el deslleta —va respondre la Gladys.

Ell es va esperar que li expliqués què volia dir amb allò. Sovint el cap li anava un pas per davant, a ella.

—Una criatura no ho podria fer, això —va dir—, agafar i sobreviure pel seu compte després de deixar el pit. Un gos sap més coses que un nadó fins que el nadó no aprèn a dir alguna paraula. I n'han de ser unes quantes. Perquè un gos que es cria en una casa també en sap algunes... tantes com una criatura.

—Quantes en sap, Gladys?

—Doncs això —va dir—, les paraules per fer els seus trucs i les coses que li hagin ensenyat a fer.

—Però digue-me'n algunes, Glad. —Era fosc i no volia deixar de sentir-li la veu.

—Com ara busca, i vine, i seu, i estira't, i tomba't.
Del que sigui que sàpiga fer, també en sap les paraules.

En la foscor va sentir els ulls de la seva filla que el guitaven com una bèstia acorralada. Només eren els seus pensaments, que l'enredaven, però era com si una mena de fredor li vessés per l'espina. Li va venir una esgarrifança i es va tapar amb el cobrellit fins al coll.